

O nouă descoperire.

Cucuvaia oficioasă „Budapester Correspondenz”, indemnă, de sigur, de „marele împăciuitor” Hieronymi și de colegii săi din ministeriu, vine și publică și ea convorbirea, ce a avut-o stăpânul său cu deputația celor trei Români, cari au mers la Pesta în afacerea-Popescu. După „Bud. Corr.”, toate foile maghiare, fără deosebire de color politică, înregistrează „rectificările” făcute de d-lu Hieronymi la conținutul publicației din cestiune, care mai întâiu s'a publicat exact și din cuvânt în cuvânt în „Gazeta Transilvaniei”, apoi în „Dreptatea” și în „Tribuna.” N'avem de gând să facem rectificarea „rectificării” raportului *forte tendentios*, publicat de oficioasă „Bud. Corr.”, ci ținem numai a reproduce din cuvânt în cuvânt un pasagiu foarte marcant. Anume, la întrebarea pusă de d-lu Vaida lui Hieronymi, că de ce numai Români sunt persecutați și de ce nu li-se permite a se ocupa și ei cu afacerile publice, ministrul a răspuns „*körülbelül*”, — cum dice „Bud. Corr.” — astfel:

„Dacă poporul atacă pe față și direct constituția maghiară; dacă punctul principal al programei lui este nisuița de a se șterge uniunea, atunci nu mai poate fi vorba de tendințe politice îndreptate; acesta e revoluția pe față și tradare de patriă, pe care guvernul maghiar n'o va suferi la nici un caz în liniște.”

Constatămău d-eră, că rapoartele publicate în foile românesce, n'au spus atâtu, câtă spune raportul „autentic” al oficiosei „Bud. Corr.” Ministrul Hieronymi a făcut o nouă descoperire. Elu a aflată acum, că nu numai „agitatorii”, ci însuși poporul „atacă pe față constituția maghiară” și că Români, cari compun acestu popor, au o programă politică cu tendințe de „revoluția pe față”, și „trădătoare de patriă” — pe care guvernul maghiar n'o va suferi la nici un caz în liniște.

Într'adevăr, trebuie să ne mirăm de încăpăținarea d-lui ministru de interne și de cutezanța orbă, cu care a susținut o absurditate așa de mare, ca aceea, că programa națională-politică a poporului român este „revoluționară” și „trădătoare de patriă.”

Ciudat conceptu de constituționalism!

D-er nu mai discutăm. Pe basa, pe care se pune ministrul Hieronymi ori ce discuțiune ar fi ilusoriă. O întrebare însă ne permitem a pune d-lui ministru:

Care dintre doi este adevăra-

tul revoluționaru și trădătoru de patriă: acela, care luptă pe cale deschisă, leală, cinstită și între marginele legii, ori acela, care înaltă forța brutală mai pe sus de dreptu, care proclamă sistemul terorismului și care prin organele sale subalterne, prin denuncianții și gendarmii săi tiranizează poporul, ilu schingiesce și-lu ațită cu vedită intențiune?

Este acesta constituționalu, ori nu, d-le ministru de interne? Și din potrivă, nu tocmai acestu sistem de terorizare și tiranizare conține în sine germeii primejdioși ai revoluțiunii?

Care pe care

său

prețu pentru recepțiune.

De când Maghiarii cu Jidani s'au îmbrățișat într'unu *dolce júbilo* cetină adese-ori în degenerata pressă guvernamentală ungurescă articoli ditirambici la adresa seminției lui Israel, cari culminază în accentuarea solidarității dintre aceste două seminții, „menite a susține și a lărgi” bazele visatului „statu naționalu maghiar”.

Așa foia guvernamentală „*Magyar Ujság*” dela 1 Iulie publică unu articolu foarte „instructiv” sub titlul „*Viribus unitis*”, scrisu de profesorul universitaru Dr. *Herczeg Mihály* asupra recepțiunii Jidovilor. Articolulu se ocupă cu istoria Israelitelor în Ungaria, însăru o parte din excepțiunile, ce le au creștinii față cu Jidani, și-i indemnă a jertfi cu mai multă dragoste pentru „binele publicu, pentru literatura și cultura maghiară, amesurată averii, de care dispună.”

Articolulu continuă apoi astfel:

Concetățenii noștri Israeliti, acum după-ce s'a primitu recepțiunea, au devenit egal îndreptățiti întru toate, cu societatea maghiară; sunt puși în rândul acesteia, c'un cuvântu sunt ridicati la o lume mai înaltă, d-er nu prin contopire, ci prin recepțiune. De aici urmază, ca Jidovii să se acomodeze societății maghiare, obiceiurilor și purtării acesteia, er nu întorsu.

Confrății noștri jidani așa-d-eră se nu se mulțumesc numai cu sporirea averilor, cu stima exagerată pentru bunurile materiale, cu banul atotputernic, ci se silesc și aș ridica viața socială și modul ei de-a fi la acel nivelu moralu, ce-lu pretinde dela ei noua situațiune și împrejurările...

Când dieta țării a datu Jidanelor maghiari dreptate umană și socială, a făcutu pentru ei totu, ce era de lipsă, ca să

fiă unu elementu cetățenesc. Acesta însă nu este totu ce se mai pretinde. Frații noștri jidani voru trebui să dovedescă acum prin faptele și modul lor de viață, că ei sunt acomodați pentru noua situațiune de dreptu.

Pentru așa ceva însă nu e destul numai, ca să nu comită crime, escese, ori delictu oprite de lege. Statulu pretinde atâta chiar și dela străini, pentru-că le întinde scutirea persoanei și a averii. Dela Jidani statulu pretinde mai mult. Așteptă dela ei, ca în privința întregii lor activități sociale să se acomodeze ordinei societății maghiare...

Este unu mare rău, că Jidovulu despăie prin meșteșugiri, pe căi nepermise și fără cruțare pe elementulu nepriecătoru în mijloculu căruia își caută existența economică și prosperarea. E rău, că tendința vieții Jidanului este uni-laterală, se îndreptă aproape exclusiv după câștigarea de avere, la care, pentru a ajunge, forte adese-ori nu se spariă nici de mijlocele necuviincioase și cari atingă caracterulu. E rău, că elementele israelite sunt grozav de consistente nu numai în lucruri religioase, ci și în altele, chiar și în acele, cari nu se țin de ordinea faptelor permise... E rău și aceea, că o parte a jidovimii noastre are în privința socială o pășire necuviincioasă, necinstită; dimpotrivă orbă cutezătoare, nerușinată și îndărătnică. În sfârșit e rău, că în literatura patriei noastre singuratici concetățenii jidani au introdus așa numita literatură de speculă și imorală nu numai în reviste periodice de specialitate, în cărți și broșuri, ci chiar și în diare cu aparență serioasă...

Constatămău două lucruri din spusele foiei unguresce: întâi, că guvernulu a datu Jidanelor recepțiunea, cu condiția, ca ei să devină Maghiari; alu doilea, că se înșelă grozav Ungurii, dacă pot numai să și presupună, că Jidanulu ș'ar lăpăda vre-odată caracterulu său distrugător și imoralizatoru în mijloculu societății creștine. Dacă acesta este prețulu ce-lu cere guvernulu pentru recepțiunea Jidanelor, atunci trebuie s'o mărturisim sinceru, că calculii săi au fost foarte greșiți și că nu Maghiarii, ci Jidani voru cere ași mână dela ei, „să se acomodeze ordinei societății jidovesci.”

„Politik” despre înmormântarea lui Carnot.

Între onoruri, de cari numai puțin muritori se pot împărtași, s'a înmormântat, er, presidentulu Carnot în Pantheon. Dela aducerea lui Napoleonu celu mare de pe St. Helena și înmormântarea lui în domulu invalizilor încôce, lumea n'a mai văditu unu val atâtu de puternicu de patriotism alu întregulu popor francesu, ca în zilele din urmă, cari au precedat

mormântării lui Carnot, și ieri, în însa-și ziua înmormântării. A fostu o emulare neasemenată a celor mai nobile porniri naționale, cari se luptau după o expresiune sublimă; trebuia să se facă celui dintăi cetățenulu francesu, care și-a lăsat viața pe câmpulu de onore, în împlinirea datoritelor sale naționale, unu monumentu, care să supraviețuască toate monumentele de metalu și petru, cari i-se voru mai face.

Ori câtă de mare se ni-se arate pericolulu anarchistu în lumina orbitore a singuraticelor atentate — elu dispare în fața manifestațiunii de er a poporulu francesu, care a doveditu, câtă de dispărent de mică și neputincioasă este aderența la propaganda sângeră față cu masa burgheșimei patriotice până în straturile ei cele mai estinse, lipsite de avere și lucrătore, cari a datu ultimele onoruri presidentulu asasinat.

Nu mai puțin este și participarea măreță a străinătății la înmormântarea lui Carnot, în stare de-a împli pe poporulu francesu și pe amicii săi cu îndestulare mândră, după durerea mare, ce a îndurat-o. Câtă de mare și puternică este erăși Francia în societatea popoarelor europene, au dovedit-o omagiile celor mai puternici din lume, aduse la sicriulu presidentulu ei burgheșu, omagii, cari în unanimitatea și nemărginirea lor stau singure în memoria contemporanilor. Ziua de er, ziua mării dureri naționale a Franciei, este tot-odată și una dintre cele mai gloriose zile ale țării, isbânde mari ale Republicei sub presidenția lui Carnot și-au aflat în ea celu mai strălucitu atestat.

Liga din Parisu

și

mărtea lui Carnot.

Secțiunea Ligei din Parisu a prezentat o adresă specială de condolență d-lui Dupuy, și a decis a participa în corpore la înmormântarea lui Carnot și a depune o coronă pe mormântulu aceluia sub a căru înțeleptă cărmuire cauza Ligei culturale și a Românilor subjugați a câștigat atâtea simpatii în totă generoasă Francia. Textulu adresei secțiunii Ligei din Parisu este următorulu:

„Membrii Ligei naționale române din Parisu, ca și poporul român întregu, adencu mișcați și teribilu indignați de faptele unui nebu nu criminalu, care a răpit viața primulu magistratu alu Republicei, se asociază din totă inima la doliulu universalu cauzat de mărtea ilustrulu Carnot.

„Sincer admiratori ai acestei frumoșe țări și ai mării și nobilei națiuni franceze, nu voim să scape această dureroasă ocaziune, fără a renoi urările noastre cele mai călduruse pentru pacea și fericirea

în tăcere mai multă timp, ilu întrebai: „N'ai fostu ieri la serata presidentulu guvernialu. Nu m'ai spus, că te duci?”

— „Da, — d-er nu eram dispus. Și tocmai tu ai mai puțină cauză, să te plângi de absența mea.”

— „Tocmai eu? Cum să-o înțelegău acestu Hans?”

— „Ei, Windeck mi-a istorisit, cum făceai curte baronesei Herta. Se dice, că în totu decursulu serei, nu te-ai mișcatu de lângă ea.”

Mă bucurai în inima mea, căci din aceea ce spunea eșea la ivelă gelosia.

— „Dacă și-a spus-o Windeck, așa trebuie să fiă. Și puteam face altceva? Nu este această mică Herta o fată încântătoare?”

Elu nu răspunde îndată, mai târziu dice: „Ea este unu ângeru! Și dacă îți va succede să-i câștigău amorulu, atunci eu voi fi primulu, care te voi felicita. Nu aș dori-o altuia, decâtă ție.”

Acesta era cu totul alt-ceva, decâtă aceea la ce mă așteptam, și în supă-

rarea mea esclamai: „D-er ei nici prin gându nu-i trece să mă iubească. Acestu s-eră de bală a fostu cea mai lungă din viața mea, căci n'am vorbitu cu Herta altceva, decâtă numai despre tine.”

Și acum îi istorisii cu sinceritate, ce descoperire am făcutu cu privire la starea inimei micei baronese și ce însărcinare mi-a datu ea la despărțire pentru d-ensulu. În timpul acesta ilu fixai bine și observai, că vorbele mele au făcutu asupra lui o adencă impresiune. Elu plecă capulu și pe fața sa frumoasă se vădu o tresăritură caracteristică, d-er nu mă intrerupse, și când terminai nu dice nici o vorbă.

— „Ei”, ilu întrebai nerăbdătoru, după ce așteptasem erăși câte-va momente: „N'ai să răspundău nimic la aceste?”

Atunci isbucai, spunendă totu ce are pe inimă.

— „Nimicu, amice, decâtă, că eu sunt celu mai nefericitu om de pe pământu. Da, o iubesc, și dacă n'ăș fi auditu aceea ce soii, pôte i-ăș fi cerutu mâna. D-er unu om, pe care mărtea l'a însemnatu deja, nu i-se cuvine, să lege o ființă plină

de speranță de elu, care în curend se va sfârși.”

Acestă încăpăținare mă scose cu totul din răbdare, și i-am spus lui Bernheim în față, că e pe cale de a înebuni cu totul. Elu nici nu se înfuriă măcaru, ci lăsă ca să-lu ocărăscu în liniște, ba imi întinse amicalu chiar și mâna.

— „Sciu, că tu'mi voesci binele: d-er nu ajută nimic. Aici nu mai este locu de sfat și bunele convingeri, cari sunt aduse pentru cine-va în asemenea mod, nu le pot scutura așa cu una, cu două, ca cum ai lepăda o haină.”

Și erăși mi-se zădărnice toate străduințele mele desperate din cauza neclătitei sale credințe.

Abia când voiram să ne despărțim imi făcu o mărturisire, zimbându trist.

— „Voi pune încă odată la probă modul și raporturile sale cu spiritele”, dice ele. „În una din serile viitoare se va ține erăși ședință. Voi cere, ca să vedă spiritulu mamei mele; dacă imi va împlini cererea, atunci cred în fine, că voi înceta a mă mai numi unu om credulu.”

— „Fie! D-er te voi însoți la această ședință, trebuie să afli o posibilitate, ca să mă introduci în cerculu spiritistiei.”

„Este peste putință”, răspunde elu cu o hotărire, care imi luă ori-ce speranță. „Fără ca să te numesc, m'am încercat deja; d-er mi s'a declarat, că nici unu străin nu va mai fi introdus. Prin o repetire a cererii mele numai m'ăș espune la o penibilă refuzare.”

Mă îndestulii punendă-mi totă speranța în aceea, că lui Bernheim îi va succede, la a doua încercare, să demasce șarlatania. Că d-lu de Dewitz este adevăratulu arangiatoru al șarlataniei, imi părea lucru sigur și multă vreme mă luptai cu ispită, de-alu trage la răspundere și să-i aruncu acusa în față. D-er gândindu-mă mai bine trebuia să mărturisesc, că acesta ar fi celu mai nepotrivitu drum, să dau de urma afacerii. Dacă Dewitz, afară de joculu de cărți, se mai ocupă și cu astfelu de scamatorii, trebuia să-i numesc pe complicității săi. Adormii fără multă speranță.

(Va urma.)

Franciei și pentru prosperitatea și mărire Republicii.

„Prea umiliți servi

Membrii comitetului: *G. Moroianu, C. Nano, V. G. Cantili, I. T. Ghica, D. Berindei, C. Nicolescu, I. Er. Popa.*

SCIRILE ȚILEI.

— 23 Iunie.

Procesul pentru aderențe. Pertractarea în procesul pentru aderențe, ce s'a ținut la 3 Iulie v. înainte Curții cu jurați din Clușiu, s'a terminat la 6 $\frac{1}{2}$ ore. Dintre acușări preotul Constantin *Prie* a fost achitat; părintele protopop *Cuteanu* condamnat la 300 fl. amendă, *A. Balteșu* la 200 fl. amendă, *I. Popa-Necșu* la 100 fl. amendă și toți trei în solido la 44 fl. 63 spese procesuale. Din cauțiunea „*Tribunei*“ se confiscă 300 fl. Sentința are să se publice în limba maghiară în fruntea „*Tribunei*“ și să se comunice și superiorității bisericești a părintelui-protopop *Cuteanu*.

—o—

Românii distinși de regele Belgiei.

Cu ocaziunea încheierii convențiunii între Belgia și România, M. S. regele Belgiei a binevoit a acorda următoarele distincțiuni: D-lui *Alexandru Lahovary*, ministrul de externe, ordinul *Leopold*, în gradul de mare cruce; d-lui *P. Carp*, ministrul domeniilor, același ordin cu același grad; d-lor *Gr. Tocilescu*, senator, *Gr. Olănescu*, dep. și *Popovici*, directorul afacerilor comerciale și consulare dela ministeriul de externe, ordinul *Leopold* în gradul de comandor. D-lui *G. Filaliti*, alt doilea secretar de legațiune, ordinul *Leopold* în gradul de oficer.

—o—

O catastrofă în Budapesta. În 2 Iulie n. a cădută una din cele mai mari fabrici ale Ungariei, fabrica lui *Wolfner*, pradă unui focu înfricoșat. Intrăgă zidirea, care constă din șase fabrici speciale, a fost totală nimicită în puține ore, dimpreună cu toate rezervele, materialele și mașinele, deși pompierii și poliștii orașului au lucrat cu cea mai extremă încordare pentru a localiza măcar focul. Dauna cauzată trece peste un milion și jumătate de florini. Un astfel de foc n'a fost în Budapesta de mai mulți ani. Afară de fabrică au mai ars 12 case private. Peste 1600 lucrători au rămas în stradă și fără ocupațiune, fără pâine, cu familiile lor. Prin prăbușirea unui zid s'au vătămat greu numeroși pompieri și poliștii. Trei inși au murit în aceeași zi. Causa focului nu se știe încă. Fabrica arsă a fost asigurată contra focului.

—o—

Monumentul lui Amedeu. La 12 Iunie la *Vila Franca* (Italia) a fost devăluit splendidul monument ridicat ducelui *Amedeu d'Aosta*, pe câmpul de luptă dela *Custozza*, în prezența ducelui de *Aosta*, a comitelui de *Turin* și a generalilor, a atașilor militari, între cari atașatul austriac, colonelul de *Pott*, reprezentații camerei și senatului, ai autorităților asociațiilor militare și de muncitori și a unei mari mulțimi. Colonelul *Potta* a depus o coronă în numele ordinului *Maria Teresia*. O ceremonie comemorativă a avut loc în urmă la osnaru. S'au descoperit 2 plăci de marmoră foarte frumoase cu numele oficerilor căzuți în 1848 și 1866. Plăcile au fost dăruite de ordinul *Maria Teresia*.

—o—

Posiția banului Khuen Hédevráy. Diarului „*Obzor*“ i-se scrie din Budapesta, ca o mică grupă de deputați ai partidei naționale au lucrat pentru depărtarea conțelului *Khuen* și înlocuirea lui cu ministrul *Iosipovic*, însă majoritatea partidei este contra schimbării în persoana banului. Ce se ține de poziția conțelului *Khuen* față cu guvernul unguresc, se poate constata, că *Khuen* în realitate a mântuit proiectul căsătoriei civile, convertindu un însemnat număr de membrii croați ai camerei magnaților, de-a vota pentru proiect. Prin această și-a câștigat din nou

încrederea lui *Wekerle* și și-a întărit poziția sa ca ban.

—o—

Răsboiu. Amintim ieri, că între Japonia și China e aproape inevitabilă eruperea unui răsboiu. După o telegramă a foiei „*Berliner Tageblatt*“, ce-o primesce din *Petersburg* se asigură, că Rusia a declarat, că nu va suferi să ocupe Japonia, Corea.

—o—

Rose scumpe. În urma sărbătorilor funebre pentru *Carnot*, toate grădinele de flori din Franța s'au golit într'atata, încât prețul a 12 rose, care de altă-dată în anutimpul acesta era 1 franc, s'a urcat acum la 150 franci.

—o—

Colera în Kronstadt. În orașul *Kronstadt* din Rusia a izbucnit colera. Dela 8 până la 15 Iunie s'au bolnavit 12 persoane și a murit 6. Guvernorul militar din *Kronstadt* au luat cele mai stricte măsuri pentru suprimarea epidemiei. Guvernamentul *Kielce* s'a declarat de ministrul de interne, ca inficiat de coleră. Asemenea s'au constatat și în *Petersburg* câteva cazuri de coleră.

Esamenul conturbat de autorități.

Gelou, 1 Iulie n. 1892.

Stimate d-le Redactor! Vădend, că nimenea dintre cei competenți nu și-a luat osteneala a da de gol volniciile comise de persoanele administrației unguresci cu ocaziunea esamenului de fetețe, ținut la 19 Maiu în *Gelou*, imi iau eu voia a le arăta.

În 19 Maiu n. c. la 8 ore dimineța, după aședarea în ordine esemplară a copilelor, s'a început esamenul în prezența unui public nu de totu numeros, deoarece era zi de lucru. Presidiul l'a dus d-lu parochu din *Feneșu*, ca comisar și directorul școlii, a asistat parochul local. Dintre cei prezenți voiu aminti pe d-na preotă din *Tăușu*, învățătoarea de stat din locu, *fi-solgăbiru* cu soția, altu *Maghiar* cu numele *Csákány* etc.

Cătu pentru progresul, ce s'a vădutu din fiacare dintre studiile prescise pentru o școlă cu 6 despărțăminte, voiu aminti numai, că a fost foarte îmbucurător.

Pe la 1 $\frac{1}{2}$ ore p. m. după finirea esamenului din studii, publicul a intrat în sala, unde erau aședate lucrurile de mână. Aici, pe lângă multele și frumoase lucruri de mână a 100 fetețe, am rămas deosebit surprins vădend în mijlocul salei un răsboiu, la care se țesea o pândă în patru ite și la care au contribuit toate scolărițele mai mari, țesându-și fi-care partea sa. La dorința publicului stimabilă învățătoarea, luând locul unei copile, a țesutu cu o desteritate proprie d-sale.

La finea acestora, nu-mi rămâne, decâtu dicitu și eu împreună cu toți cei prezenți, că „încă o așa învățătoare nu am avut“. D-sa a dezvoltat o paciință și diligență admirabilă în instruirea celor 108 băete inscise, pe lângă aceea și altele de repetiție.

Amintesc cu multă bucurie, că astăzi copilele nu mai dicit „*csokolam kezét*“, ca înainte de această cu vre o câțiva ani, înainte de-a fi venitu densa.

*

Acum să revin asupra amintitelor volnicii.

Pe când învățătoarea era ocupată cu conducerea publicului în sala, unde erau aședate lucrurile de mână, primarul satului, care este un *Maghiar*, îi pășese deodată înainte și o provocă unguresce, ca numai decâtu să lase esamenul și să meargă acasă, căci o așteptă judele de instrucție *Bodor*. Răspunsul îi fu: „dute și spune d-lui jude, că am oră oficioasă și nu-i este ertat a mă conturba în orele oficiose; decât voește, aștepte“.

Deorece primarul nu a voit să se depărteze, învățătoarea fu nevoită a încheia repede esamenul și a se duce acasă.

Aici află în odaia sa pe judele de instrucție *Bodor*, pe sub-procurorul *Kocsi* și pe un scriitor. Provocată fiindu domnișora învățătoare să le dea „apelurile cătră popor“, d-sa le duse: „imi pare tare

rău, d-er nu le am“. După aceea îi duse judelei: „Te rog spune-mi, d-le jude, ce va îndemnat a prinde și aresta pe iubitul meu frate de pe drumul, ce-l făcea cătră casă?... Mi pare tare rău, căci l'ai prins pe drum, ca și pe un criminal.“

Nu primi la această întrebare nici un răspuns. După-ce apoi cu mare necaz a pututu îndupleca pe d-ra învățătoare la scrierea protocolului, care era în limba maghiară, s'au depărtat cu toții.

Visita această monstră nu a fost destulă, căci d-ra învățătoare *Lidia Banciu* în 24 a aceleși luni se pomeni de-odată cu 8 gendarmi, împărțiți: 2 la școlă, 2 acasă și câte 2 la doi țeranți, la cari se bănuia că ar fi ascunse apelurile. Acasă fu provocată în ton dur, să nu părăsească odaia, nu a fost lăsată nici măcar să-și ia o batistă, nici lucru de mână, ca să nu sêdă pe scaun în mijlocul odăii fără nici un lucru. Așa fu ținută învățătoarea timp îndelungat, fără a i se da nici de beut, nici de mâncat. Protestările au rămas zadarnice, căci din această stare de prizonieră nu fu liberată până ce și-au făcut d-nii gendarmii cheful.

Se mai pot ore întâmpla astfel de lucruri în alte state civilizate ale lumii?

Argus.

Pantheonul din Paris.

Mărețul edificiu din Paris, Pantheonul, în care zace și cadavrul președintelui *Carnot*, datăz din jumătatea a doua a secolului trecut. S'a edificat la ordinul regelui *Ludovic XV* și era un templu a santei *Genoveva*, patrona Parisului.

Pantheonul este un edificiu monumental, a cărei parte principală o formează o odă uriașă acoperită cu o cupolă. Edificiile laterale sunt legate de cel principal în forma brațelor încrucișate. În partea nordică se află o antișambră admirabilă, ce zace pe 22 stâlpi corintici. La intrarea în acest edificiu i-se prezintă omului un aspect impresionant; jură împrejurul măreței zidiri de 90 metri înaltă se întinde, în formă de cerc, o galerie cu loge, care zace pe 130 de stâlpi corintici, între cari se află arcurile, prin cari intră lumina.

Tempeștările sorții, pe cari le-a trăit Franța în secolul trecut și în cel prezent, au atins și acest edificiu, și au hotărât folosirea lui.

De trei ori a fost smuls Pantheonul din brațele bisericești și s'a prefăcut în templu național, de trei ori însă biserica l'a recăștigat. În anul 1885, sub președinția d lui *Grevy*, erași s'a luat bisericești pentru ca să potă fi înmormântat în el cadavrul lui *Victor Hugo*. Trecerea această a edificului bisericesc într'un Pantheon național a avut de urmare, că preoțimeii nu-i este conces să intre în el. Astfel cu ocaziunea înmormântării lui *Carnot*, arhiepiscopul Parisului, împreună cu asistența sa, a mersu numai până la portalu, înăuntru însă n'a pututu intra.

Convenția comercială.

Se știe, că la 2 (24) Iunie a intrat în vigore convenția comercială încheiată între România și Austro-Ungaria. Cu privire la executarea acestei convenții, ministeriul de agricultură din Budapesta a dat, din punctul de vedere veterinar, o ordonanță prin care, între altele, dispune următoarele:

Este oprit importul său primirea de vite cornute din România. Cătu privește importul de rimători și oi, se vor aplica regulamentele privitoare la importul de rimători și oi din Serbia. Animalele, ce se aduc, trebuie să aibă, pe lângă pașaportul de vite, și certificate autentice, că provin din locuri nebântuite de epizootie, că au fost transportate pe un drum neinfecțat și că au stat cel puțin 30 de zile locului.

Aducerea de conserve hermetice închise și primirea lor este permisă. Carne prăpă și uscată seu sărată nu potă fi decât trecută în transit.

Aducerea și primirea lănei, spălată în fabrici și împachetată în saci; mațe uscate seu sărate, aședate în lăci seu buți închise; seu topit, laptele fierț seu coveșit se admit pentru import seu transport fără certificat sanitar, seu de proveniență. Lăna spălată seu nespălată în fabrică, însă pachetată conform cerințelor, — oșe uscate, corne, unghii și pieile deplin uscate, pēru de vită și de capră se admit la intrare spre import și transit, numai sub condițiile stabilite în regulament.

Pașaportele de vite și celelalte documente din partea României trebuie să fi însoțite de traducțiuni ungare autentice.

Reducerea vitelor duse la granița română la pășunat seu la iernat se autorizează numai după constatarea identității. D-er decât în timpul pășunatului izbucnesce o bolă cantagiōsă între acele vite seu într'o localitate, care nu e mai depărtată decât 20 kilometri dela locul de pășunat, seu de-alungul drumului pe care trebuie să se facă, readucerea vitelor se va interdice, afară de cazurile de forță majoră (precum lipsa de nutreț seu timp nefavorabil) d-er și atunci se permite numai după-ce se vor fi luat măsurile de apărare necesară.

SCIRI ULTIME.

Florența, 4 Iulie. După o telegramă din *Ancona*, anarhistul *Pucci Gustavo* a fost atacat cu pumnale de trei soți ai săi, pentru-că a declarat, că vră să iasă din secta afurisită a anarhiștilor. *Pucci* a primit mai multe răni grave.

Roma, 4 Iulie. Ați au fost arestați aici 160 de anarhiști. De-aseamenea și în *Genoa* și *Nissa* încă s'au făcut mai multe areștări.

București, 4 Iulie. Ați dimineța s'a întâmplat o nenorocire la pavilionul, ce se construie în *Cismigiu* pentru esposiția lucrătorilor. Schelele pavilionului fiindu prea slabe pentru a suporta greutatea, cu care au fost încărcate, s'au dărâmat din cauza ruperei unei grinzi. Lucrătorii, 20 la număr, câți erau ocupați pe cele două caturi ale schelei, au fost prinși între lemne și răniți parte foarte grav, parte mai ușor. Cei trei antreprenori nemți au fost areștați.

Producțiuni și petreceri.

Quartetul abiturienților dela gimnaziul român gr-or. din *Brașov* invită la producțiunea musicală, ce o va da *Mercur*, în 29 Iunie (11 Iulie) în sala Hotelului „*Lauritsch*“ în *Făgăraș*. După producțiune dansu. Venitul curat e destinat pentru Societatea „*Progresul*“. Inceputul la 8 ore sēra. Intrarea: de persoană 60 cr., de familie constatătoare din 3 membri 1 fl. 50 cr. Ofertele marinimose se primesc cu mulțămite.

Programa: 1) „E și de sărbătoare“ (marșu) de *Biliter*; 2) a) „*Florică*“, de *Wachman*, b) „*Vino lele*“, de *I. Vidu*; 3) „Ce te legen codrule?“ de *Scheletti*, solo de *G. Purecelu*, cu acomp. de piano. 4) a) „*Zorirea*“, de *Attenhofer*, b) „*Noptea*“, melodiă franceză; 5) „*Serbica*“, de *I. Vidu*; 6) „*Doina*“, de *Vorobchievic*; 7) „*Petitorii*“, de *Th. Speranța*, declam. de *T. Lugoșan*; 8) „*Rugăciune*“, duett de *Chiricescu*, executat de *G. Purecelu* și *P. Pucescu*. 9) „*Serenadă*“, de *Abt.* 10) „*Marșu cântăreților*“, de *Pcrumbescu*.

*

Petrecere de vēră împreună cu producțiune de diletanți se va arangia *Mercur*, la 11 Iulie n. c., în sala școlii române din *Totoiu*. Venitul curat e destinat pentru fondul acestei școle.

Comitetul arangiatoru: *Ludovic Andrei*, președinte; *Maximilian Giurca*, controlor; *Iuliu Moldovanu*, cassar.

Inceputul la 7 ore sēra. Intrarea: de persoană 50 cr., de familie 1 fl. Oferte se

voru chita pe cale diaristica. Pentru cuar-tire s'a ingrijitu comitetulu arangiatoru.

DIVERSE.

Duelu ingrozitoru. Dintre tote soiur-ile de dueluri, pote ca celu mai ingrozi-toru este duelulu, pe care si-l'a alesu qi-lele acestea doi ofiteri din India.

Philipps, care in decursulu duelulu inca-runfise cu totulu, e trasu acum in jude-cata din partea tribunalulu militaru.

Literatura.

Din Randunica, foiu literara-belectric-ticu, ce apare in Sibiu de trei ori pe luna si alu careia proprietaru si redactoru e d-lu Silvestru Moldovanu, a aparutu Nr. 9 cu urmatorulu sumar:

Asa a fostu se fia, novelu de Marga-reta Moldovanu; Din toiu lu vietei, poesi-a de T. Bocancea; Drihu (fine) de Brebe-neli; Elegii, poesi-a de G. Simu; Latu-re-nii, de Ioanu dela Bradu; Carte cu tablu-uri de condeiu, de H. C. Andersen; Scri-sore din Bucuresci; Anecdote; De-ale mo-dei; De-ale casei etc. Abonamentulu pe anu 6 fi., pe 3 luni 1 fi. 70 cr. Pentru Ro-mania 16 francoi la auu.

La Bucuresci a aparutu o frumosa colectiune de versuri, subu titulu: Melan-colle, datorite condeiu lu d-lui Ilic Ema-noilu Ighelu, autorulu mai multoru scrieri literare si beletristice. Preulu unui esem-plar, constatatoru din 142 pag. cu 67 po-esii, este 2 lei. De acela si autoru a a-parutu Voluntarulu, idila in versuri (piesa teatrala). Preulu 2 lei.

Ambele aceste scrieri se potu pro-cura si dela libraria: N. Ciurcu, in Bra-sovu.

In editura librarii Ciurcu din Bra-sovu a apertu: Gresele invetatorulu de

James L.-Hughes, in romanesce de: Vasile Goldisu, profesor. Form. 8o de 103 pag. Preulu 50 cr. Cartea aceta constu din-tr'o multime de poveste pedagogice practice, cari pentru toti barbatii de scola, der mai alesu pentru invetatori si pentru cei ce se ocupu directu cu instructiunea, suntu de forte mare valore. Invetatorii voru gasi in cartea aceta o calazu buna si credinciosa, care le va usura calea spre progresu si-i voru pune in posibilitatea de a-si implini mai cu succesu chiamarea lor. De aceea ne si grabimu a recomanda atentiunei loru aceta folositoare carte.

In Cernauti a aparutu: Novelu de castelu, poesi-a, de T. Robeanu. Repro-ductia din „Gazeta Bucovinei“.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Iulie 1894.

Table with financial data: Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung., Impr. cal. fer. ung. in aur, Oblig. cal. fer. ung. de ost. I. emis, Bonuri rurale ungare, Bonuri rurale croate-slavone, Imprum. ung. ou premii, Losuri pentru reg. Tisei si Segedin, Renta de hartie austr., Renta de argint austr., Renta de aur austr., Losuri din 1860.

Table with financial data: Actii de-ale Baneci austro-ungar, Actii de-ale Baneci ung. de credit, Actii de-ale Baneci austr. de credit, Napoleondori, Marc imp. ger., London (lire sterlinge), Rente de corone austr.

Cursulu pietei Braşov.

Din 5 Iulie 1895.

Table with financial data: Banonote rom. Cump. 9.87 Vënd. 9.90, Argint roman. Cump. 9.80 Vënd. 9.86, Napoleon-d'ori Cump. 9.93 Vënd. 9.96, Galbeni Cump. 5.85 Vënd. 5.90, Ruble rusesi Cump. 13.3 1/2 Vënd. --, Marc germane Cump. 61. -- Vënd. 61.35, Lire turcesci Cump. -- Vënd. --, Soris. fonc. Albina 5% 101.25 Vënd. 102.25

Proprietaru: Dr. Aurel Muresianu.

Redactoru responsabil: Gregoriu Maioru.

Anunţuri (insertiuni şi reclame)

Suntu a se adresa subscrisei administratiunii. In casulu publicarii unui anuntiu mai mult de odata se face scadementu, care cresce cu catu publicarea se face mai de multe ori.

Administratiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Mersulu trenurilor

pe liniile orientale ale caii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Maiu 1894.

Main railway schedule table with multiple sections: Budapesta-Predealu, Budapesta, gara de vest-Ruşava-Vercerova, Budapesta-Aradu-Teiuşu, Cucerdea-Oşorheiu-Regh.-săs. Columns include train type, departure/arrival times, and stations.

Nota: Orele insemnate in stanga statiuniloru suntu a se ceta de susu in josu, cele insemnate indrepta de josu in susu. Numerii in cadrati cu linii mai negrii insemnaza orele de nopte.